

# EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA CZWARTA SEKCJA

## SPRAWA CZAJKA przeciwko POLSCE

(SKARGA nr 15067/02)

WYROK – 13 lutego 2007 r.

W sprawie Czajka przeciwko Polsce,  
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako  
Izba składająca się z następujących sędziów:

Pan N. BRATZA, Przewodniczący,

Pan J. CASADEVALL,

Pan G. BONELLO,

Pan K. TRAJA,

Pan S. PAVLOVSKI,

Pan L. GARLICKI,

Pani L. MIJOVIĆ, *sędziowie*,

oraz Mr T.L. Early, Kanclerz Sekcji,

Obiadując na posiedzeniu zamkniętym 23 stycznia 2007 r. wydaje  
następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

## POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 15067/02) wniesionej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału na podstawie art. 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez obywatela polskiego pana Marka Czajkę w dniu 1 października 2001 r.

2. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocnika pana J. Wołosiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. 16 czerwca 2004 r. Kanclerz Czwartej Sekcji zdecydował się zakomunikować Rządowi skargę skarżącego, dotyczącą długości trwania jego tymczasowego aresztu w postępowaniu karnym przeciwko niemu. Zgodnie z art. 29 § 3 Konwencji postanowiono zbadać jednocześnie dopuszczalność i meritum skargi.

## FAKTY

### I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

4. Skarżący urodził się w 1974 r. i zamieszkuje w Gdyni, w Polsce.

#### A. Postępowanie karne

5. 8 maja 1999 r. skarżący został aresztowany przez policję. 9 maja 1999 r. Sąd Rejonowy w Gdańsku postanowił zatrzymać skarżącego z powodu uzasadnionego podejrzenia popełnienia rozboju, porwania oraz kradzieży.

6. Odwołanie skarżącego od powyższego postanowienia zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Gdańsku 24 maja 1999 r.

7. 25 stycznia 2000 r. skarżący został postawiony w stan oskarżenia przed Sądem Okręgowym w Gdańsku.

8. Tymczasowe aresztowanie skarżącego zostało przedłużone 27 stycznia 2000 r. Sąd powtórzył przesłanki powołane poprzednio dla uzasadnienia jego zatrzymania oraz podkreślił wagę zarzutów przeciwko skarżącemu.

9. 10 kwietnia 2000 r. miała miejsce pierwsza rozprawa przed sądem prowadzącym postępowanie.

10. 18 maja 2000 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił wniosek skarżącego o uchylenie aresztu. Sąd uznał, iż dowody zebrane w sprawie wystarczająco uzasadniały zarzuty podniesione przeciwko skarżącemu. Dodatkowo powaga zarzutów czyniła wysoce prawdopodobnym, że kara wymierzona skarżącemu będzie wysoka.

11. Pomiędzy 27 czerwca 2000 r. a 17 kwietnia 2001 r. odbyło się osiem rozpraw.

12. Następnie Sąd Okręgowy w Gdańsku wystąpił do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z wnioskiem w trybie art. 263 § 4 kodeksu postępowania karnego o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztu wobec skarżącego o okres przekraczający dwa lata. 25 kwietnia 2001 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku przychylił się do wniosku. Jednak przedłużył on tymczasowe aresztowanie skarżącego tylko do 31 lipca 2001 r., a nie do października 2001 r., jak wnioskował Sąd Okręgowy. Sąd Apelacyjny uznał, iż było wysoce prawdopodobne, że skarżący popełnił czyny, o których popełnienie był oskarżony. Dodatkowo sprawa nie ujawniała żadnych szczególnych względów wymienionych w art. 259 § 1 kodeksu postępowania karnego, które mogłyby uzasadniać odstąpienie od stosowania tymczasowego aresztowania. Jednocześnie Sąd Apelacyjny wskazał, iż postępowanie trwało już długi czas i jakiegokolwiek przedłużenie tymczasowego aresztowania ponad okres dwóch lat powinno nastąpić tylko w celu podjęcia wszystkich potrzebnych środków procesowych dla zakończenia postępowania.

13. Następnie rozprawy odbywały się w czerwcu i lipcu 2001 r.

14. 25 lipca 2001 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku ponownie przedłużył areszt skarżącego do 30 września 2001 r. Uznał on jednak, iż postępowanie w sprawie skarżącego było już prowadzone przez długi czas, że Sąd Okręgowy był nieefektywny w prowadzeniu sprawy. Stosownie, Sąd Apelacyjny wskazał, że sąd prowadzący postępowanie odroczył rozpatrywanie sprawy na 50 dni bez podawania jakiegokolwiek uzasadnienia. W wyniku tego odroczenia postępowanie musiało zostać rozpoczęte od nowa.

15. Następnie odbywały się kolejne rozprawy przed sądem prowadzącym postępowanie.

16. 26 września 2001 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku ponownie przedłużył areszt tymczasowy skarżącego do dnia 30 listopada 2001 r. opierając się na uzasadnionym podejrzeniu, że skarżący popełnił przestępstwa, a sprawa była skomplikowana.

17. Pomiędzy 10 października 2001, a 21 stycznia 2002 r. odbyło się czternaście rozpraw.

18. 28 stycznia 2002 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok. Skarżący został uznany za winnego i skazany na piętnaście lat więzienia.

19. Następnie areszt skarżącego był przedłużany kilkakrotnie.

20. 9 kwietnia 2003 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylił wyrok i zwrócił sprawę do ponownego rozpatrzenia. Jednocześnie Sąd Apelacyjny przedłużył aresztowanie do 21 lipca 2003 r. Sąd uznał, iż konieczne było utrzymanie aresztowania skarżącego, ponieważ był on oskarżony o popełnienie kilku przestępstw o znacznej szkodliwości społecznej i zagrożonych surową karą. Ponadto dowody zebrane w sprawie wystarczająco uprawdopodobniały, iż skarżący popełnił te czyny. Dodatkowo sąd uznał, że istniało ryzyko, iż skarżący w przypadku zwolnienia mógłby się ukrywać albo manipulować postępowaniem. W tym względzie zostało podkreślone, że skarżący został aresztowany podczas próby opuszczenia kraju.

21. Skarżący odwołał się od tego postanowienia, jednak zostało ono oddalone 23 kwietnia 2003 r. przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku.

22. 7 października, 18 i 20 listopada 2003 r. odbyły się rozprawy przed Sądem Okręgowym w Gdańsku.

23. Aresztowanie skarżącego zostało przedłużone 8 lipca 2003 r., 20 stycznia, 30 lipca i 7 grudnia 2004 r. Sąd powtórzył pierwotne przesłanki utrzymywania skarżącego w areszcie, w szczególności powagę zarzucanych czynów oraz prawdopodobieństwo surowej kary.

24. Podczas posiedzeń w dniu 11 stycznia i 19 lipca 2005 r. Sąd Okręgowy przedłużył areszt skarżącego w oparciu o uzasadnione podejrzenia przeciwko skarżącemu, powagę zarzutów, surowość grożącej mu kary oraz skomplikowany charakter sprawy. Sąd stwierdził ponadto, iż ze względu na fakt, że nie wszyscy świadkowie zostali przesłuchani, istniało ryzyko, że skarżący mógłby usiłować wpływać na świadków.

25. 27 października 2005 r. tymczasowe aresztowanie skarżącego zostało przedłużone. Sąd powtórzył przesłanki podane w swych poprzednich postanowieniach wydanych w 2005 r. niemal w identyczny sposób.

26. Wielokrotne odwołania skarżącego, jak również wnioski o uchylenie aresztu, nie odniosły skutku.

27. 27 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok. Uznał on skarżącego za winnego i skazał go na 14 lat pozbawienia wolności. 12 kwietnia 2006 r. skarżący odwołał się od wyroku.

28. 20 listopada 2006 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w części utrzymał zaskarżony wyrok i zmniejszył wymiar kary do jedenastu lat pozbawienia wolności.

## **B. Skarga na przewlekłość postępowania**

29. 15 listopada 2004 r. skarżący wniósł skargę do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, w której podniósł, iż naruszono jego prawo do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie. Skargę swą oparł on na ustawie z 2004 r. *o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki*.

30. 28 grudnia 2004 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku uznał jego skargę i stwierdził że postępowanie toczące się przed Sądem Okręgowym było przewlekłe i z tego tytułu zasądził na jego rzecz zadośćuczynienie w wysokości 3000 zł. Sąd, analizując postępowanie, stwierdził, iż w toku postępowania doszło do przewlekłości z winy sądu w okresie od 10 kwietnia 2000 r. do 6 czerwca 2001 r. Sąd Apelacyjny pouczył ponadto sąd prowadzący postępowanie, iż powinien on zintensyfikować czynności procesowe, tak by postępowanie w sprawie zakończyło się w okresie krótszym niż rok, jak to było przewidywane.

31. 29 grudnia 2005 r. skarżący wniósł drugą skargę na przewlekłość postępowania w jego sprawie.

32. 28 lutego 2006 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił drugą skargę skarżącego. Sąd zbadał tok postępowania po 28 grudnia 2004 r. i uznał, że w tym okresie postępowanie prowadzone było skrupulatnie i nie doszło do jakichkolwiek opóźnień ze strony sądu.

## **II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE**

### **A. Środki zapobiegawcze, w tym areszt tymczasowy**

33. Kodeks postępowania karnego z 1997 r., który wszedł w życie 1 września 1998 r., definiuje areszt tymczasowy jako jeden z tzw. środków zapobiegawczych.

34. Bardziej szczegółowa interpretacja odpowiednich przepisów krajowych znajduje się w wyroku Trybunału w sprawie *Kudła p. Polsce* [GC],

nr 30210/96, § 75, ETPCz 2000-XI, *Celejewski p. Polsce*, nr 17584/04, §§ 22 i 23, z 4 maja 2006 r.

## **B. Środek na przewlekłość postępowania**

35. W dniu 17 września 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki („ustawa z 2004 r.”). Zawiera ona różne środki prawne zaprojektowane dla przeciwdziałania i wynagradzania nadmiernej długości postępowania sądowego.

Bardziej dokładny opis odpowiednich przepisów krajowych zawarty jest w wyroku Trybunału *Krasuski p. Polsce*, nr 61444/00, §§ 34-46, ETPCz 2005–... (fragmenty) oraz w decyzji Trybunału *Charzyński p. Polsce* (dec.), no. 15212/03, §§ 12-23, ECHR 2005–....

# **PRAWO**

## **I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 5 § 3 KONWENCJI**

36. Skarżący zarzucał, że nadmierna długość jego tymczasowego aresztowania była niezgodna z art. 5 § 3 Konwencji, który w omawianym zakresie brzmi następująco:

„Każdy zatrzymany lub pozbawiony wolności zgodnie z przepisami ustępu 1 (c) niniejszego artykułu ... jest uprawniony do rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie albo do zwolnienia na czas procesu. Zwolnienie może być obwarowane gwarancją stawienia się na rozprawie”.

37. Rząd zakwestionował ten pogląd. W opinii Rządu tymczasowe aresztowanie skarżącego spełniało wymogi art. 5 § 3. Było ono uzasadnione „istotnymi” i „dostatecznymi” przesłankami. Przesłankami tymi były w szczególności powaga zarzutów przeciwko skarżącemu, jak również skomplikowany charakter sprawy. Rząd ponadto twierdził, iż organy krajowe wykazały należytą staranność, jaka jest wymagana w sprawach osób zatrzymanych.

## **A. Dopuszczalność**

38. Trybunał zauważa, że niniejsza skarga nie jest oczywiście bezzasadna w znaczeniu art. 35 § 3 Konwencji. Zauważa też, że nie jest niedopuszczalna na żadnej innej podstawie. Zatem musi zostać uznana za dopuszczalną.

## B. Przedmiot sprawy

### 1. Zasady wynikające z orzecznictwa Trybunału

39. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału ocena, czy okres tymczasowego aresztowania miał rozsądną długość nie może być dokonywana *in abstracto*, ale w każdym konkretnym przypadku w odniesieniu do jego okoliczności. Utrzymywanie tymczasowego aresztowania może być usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy istnieją po temu szczególne wskazania, takie jak wymogi interesu publicznego, w których odejście od zasady domniemania niewinności przeważa nad zasadą poszanowania wolności jednostki zawartą w art. 5 Konwencji (zob. m. in. wyrok *W. p. Szwajcarii* z 26 stycznia 1993 r., seria A nr 254-A, s. 15, § 30, wyrok *Kudła p. Polsce* [GC], nr 30210/96, § 110-111, ECHR 2000-XI).

40. Domniemanie przemawia na rzecz zwolnienia. Jak to było ustalone w sprawie *Neumeister p. Austrii* (wyrok z 27 czerwca 1968 r., Seria A no. 8, s. 37, § 4), druga część art. 5 § 3 nie daje władzom sądowym wyboru między doprowadzeniem oskarżonego na rozprawę w rozsądnym terminie albo warunkowym jego zwolnieniem podczas procesu. Do czasu skazania musi być on uznany za niewinnego, a istotnym celem art. 5 ust. 3 jest wymóg warunkowego zwolnienia z chwilą ustania zasadności jego przedłużania (zob. *McKay p. Wielkiej Brytanii* [GC], nr 543/03, § 41, ETPCz 2006-...).

41. Po pierwsze, to do sądowych władz krajowych należy zapewnienie, że w konkretnej sprawie tymczasowe aresztowanie oskarżonej osoby nie przekroczy rozsądnego okresu. W tym celu muszą one zbadać wszystkie fakty, przemawiające za i przeciw istnieniu w interesie publicznym prawdziwej potrzeby, uzasadniającej z odpowiednim uwzględnieniem zasady domniemania niewinności odejście od zasady poszanowania wolności indywidualnej i oddalenia wniosków o zwolnienie. Zasadniczo na podstawie uzasadnień zawartych w postanowieniach i na podstawie faktów wspomnianych przez skarżącego w jego odwołaniach Trybunał musi zdecydować, czy doszło do naruszenia art. 5 § 3 Konwencji (zob. *McKay*, cytowany powyżej, § 43).

42. Istnienie racjonalnego podejrzenia, że zatrzymana osoba popełniła przestępstwo, jest warunkiem niezbędnym do legalnego podtrzymywania jej aresztowania, ale po upływie pewnego czasu już nie wystarcza. W takich sprawach Trybunał musi zatem stwierdzić, czy istniały inne podstawy, na które powołały się organy sądowe, uzasadniające dalsze pozbawienie wolności skarżącego. Jeżeli te podstawy były „odpowiednie” i „wystarczające”, Trybunał musi być także zapewniony, że organy krajowe wykazały się „szczególną starannością” w prowadzeniu postępowania (zobacz np. wyrok *Labita p. Włochom* [GC], nr 26772/95, § 153, ETPCz 2000-IV, wyrok *Jabłoński p. Polsce*, nr 33492/96, § 80, z 21 grudnia 2000 r.).

## 2. Zastosowanie powyższych zasad do niniejszej sprawy

43. Trybunał zauważa, że skarżący został aresztowany 8 maja 1999 r., a wyrok w jego sprawie został wydany 28 stycznia 2002 r. Następnie 9 kwietnia 2003 r. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok i zwrócił sprawę do ponownego rozpoznania. 27 grudnia 2005 r. sąd prowadzący postępowanie ponownie skazał skarżącego. W związku z tym areszt skarżącego trwał 5 lat, 5 miesięcy i 11 dni.

44. Trybunał ponadto zauważa, iż sądy krajowe opierały się początkowo na uzasadnionym podejrzeniu, iż skarżący popełnił przestępstwa oraz na prawdopodobieństwie wysokiego wyroku, jaki mógł być nałożony. Organy sądowe uznawały także, iż wobec skomplikowanego charakteru sprawy, która dotyczyła wielu współoskarżonych oraz licznych zarzutów, aresztowanie skarżącego było konieczne dla zabezpieczenia właściwego prowadzenia postępowania. Przynajmniej w jednym wypadku w 2003 r. Sąd Apelacyjny odniósł się do ryzyka ucieczki, uzasadniając to odwołaniem się do domniemanej próby ucieczki skarżącego z kraju przed jego aresztowaniem. Jednak wraz z upływem czasu władze nie zdołały podnieść żadnej nowej przesłanki uzasadniającej jego areszt i ich postanowienia w sprawie zawierały niemal identyczne uzasadnienie.

45. Trybunał zgadza się, iż podejrzenie, że skarżący popełnił zarzucane mu czyny mogło początkowo uzasadniać stosowanie wobec niego aresztu, zwłaszcza w świetle faktu, iż skarżący został następnie skazany na długi okres pozbawienia wolności. Jednak z upływem czasu podstawy te stały się mniej zasadne i nie mogły uzasadniać wyjątkowo długiego okresu 5 lat i 5 miesięcy, podczas którego stosowano wobec skarżącego najsurowszy środek zapobiegawczy.

46. W odniesieniu do ryzyka ucieczki skarżącego Trybunał zauważa, iż sądy jeden raz oparły się na domniemanej próbie ucieczki skarżącego z Polski przed jego aresztowaniem w 1999 r. Trybunał przyznaje, przyjmując, że skarżący rzeczywiście usiłował uniknąć aresztowania i skazania, iż mogło to stanowić czynnik uzasadniający utrzymywanie go w areszcie w początkowym okresie postępowania. W szczególności jednak biorąc pod uwagę brak jakichkolwiek dalszych działań skarżącego utrudniających postępowanie, trudno jest zgodzić się, by ten jeden incydent mógł uzasadniać wniosek, iż ryzyko ucieczki istniało podczas całego okresu utrzymywania wobec niego aresztu (zob. *Harazin przeciwko Polsce*, nr 38227/02, § 42, 10 styczeń 2006 r.). Co się tyczy ryzyka, iż skarżący mógłby wpływać na świadków lub w inny sposób fałszować dowody, Trybunał zauważa, że ryzyko takie nie zostało w żaden sposób potwierdzone przez sądy krajowe.

47. Ponadto władze w dużej mierze opierały się na prawdopodobieństwie, iż nałożona kara na skarżącego będzie surowa, biorąc pod uwagę powagę zarzucanych mu czynów. W tym względzie Trybunał zgadza się, że surowość

kary stanowi istotny element w ocenie ryzyka ucieczki lub popełnienia kolejnego czynu. Jednak Trybunał wielokrotnie powtarzał, iż powaga zarzutów nie może sama w sobie uzasadniać długiego okresu tymczasowego aresztowania (zobacz wyrok z dnia 26 lipca 2001 r. w sprawie *Ilijkov p. Bułgarii*, nr 33977/96, §§ 80-81, 26).

48. Trybunał ponadto zauważa, że nic nie wskazuje, by podczas całego przedmiotowego okresu władze przewidywały możliwość nałożenia na skarżącego innego środka zapobiegawczego, jak np. kaucji czy dozoru policyjnego.

W tym kontekście Trybunał chciałby podkreślić, że „inne środki zapobiegawcze” są wprost przewidziane w polskim prawie dla zabezpieczenia odpowiedniego toku postępowania karnego i że zgodnie z art. 5 § 3 władze, decydując czy dana osoba powinna być zwolniona, czy też nadal zatrzymana, są zobligowane do rozważenia środków alternatywnych, które mają zapewnić, iż oskarżony będzie brał udział w postępowaniu.

A co więcej, art. ten stanowi nie tylko prawo do „procesu w rozsądnym terminie lub zwolnienia podczas procesu”, ale także przewiduje, że „zwolnienie może być uzależnione od udzielenia gwarancji zapewniających stawienie się na rozprawę” (zob. *Jabłoński*, cytowany powyżej, § 83).

49. W tych okolicznościach Trybunał konkluduje, że podstawy dane przez władze krajowe nie były „odpowiednie” i „wystarczające” dla uzasadnienia utrzymywania skarżącego w areszcie przez 5 lat i ponad 5 miesięcy. Ponadto Trybunał nie może nie zauważyć, że sądy krajowe dostrzegły opóźnienia w postępowaniu karnym przeciwko skarżącemu (zob. par. 14 i 30 powyżej). Tym samym nie można stwierdzić, by władze krajowe wykazały „specjalną staranność” w prowadzeniu postępowania karnego przeciwko skarżącemu.

50. Doszło dlatego do naruszenia art. 5 § 3 Konwencji.

## II. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU

### 6 § 1 KONWENCJI W ZWIĄZKU Z PRZEWLEKŁOŚCIĄ POSTĘPOWANIA

51. Skarżący podnosił, że długość postępowania w jego sprawie była niezgodna w wymogiem „postępowania w rozsądnym terminie”, tak jak przewiduje to art. 6 § 1 Konwencji:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej w rozsądnym terminie”.

52. Rząd zakwestionował to twierdzenie. Podnosił on, iż skarżący nie mógł być dłużej uważany za ofiarę, ponieważ Sąd Apelacyjny w Gdańsku przyznał mu odpowiednie zadośćuczynienie w kwocie 3000 zł. Ponadto skarga zbada-na przez sąd krajowy w dniu 28 grudnia 2004 r. miała wpływ na postępowanie karne przeciwko niemu, bowiem sąd rozpatrujący sprawę przyspieszył postępowanie i 27 grudnia 2005 r. wydał wyrok.

53. Skarżący nie zgodził się z tym. Twierdził on w szczególności, że przyznane mu zadośćuczynienie było nieproporcjonalnie niskie oraz że nastąpiła dalsza przewlekłość po tym, jak Sąd Apelacyjny rozpatrzył jego skargę. Postępowanie przeciwko niemu nadal się nie zakończyło.

54. Trybunał zauważa, że przedmiotowe postępowanie rozpoczęło się 8 maja 1999 r., a 20 listopada 2006 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku wydał wyrok. Tym samym trwało ono 7 lat, 6 miesięcy i 15 dni w dwóch instancjach.

## **A. Dopuszczalność**

55. Co się tyczy zarzutu Rządu, że skarżący nie może być uważany za ofiarę, w rozumieniu art. 34 Konwencji, naruszenia prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, to kwestia ta musi zostać rozpatrzona w świetle zasad ostatnio przyjętych w orzecznictwie Trybunału (zob. *Cocchiarella p. Włochom* [GC], nr 64886/01, §§ 69-107, ETPCz 2006-... i *Scordino p. Włochom (nr 1)* [GC], nr 36813/97, §§ 178-213, ETPCz 2006 - ...).

56. Sąd Apelacyjny w Gdańsku przeanalizował skarżone postępowanie w świetle kryteriów, które stosuje Trybunał. Stwierdził on, że Sąd Okręgowy naruszył prawo skarżącego do rozpatrzenia sprawy bez zbędnej zwłoki i przyznał skarżącemu równowartość 712 euro z tytułu przewlekłego postępowania. Zadośćuczynienie przyznane przez sąd stanowi około 25 procent tego, co Trybunał byłby skłonny przyznać skarżącemu w tamtym czasie zgodnie z jego praktyką, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności postępowania. Ponadto postępowanie procesowe trwało jeszcze przed Sądem Okręgowym w Gdańsku dokładnie rok dłużej, mimo że Sąd Apelacyjny wyraźnie poinstruował sąd, by zakończył postępowanie w znacznie krótszym czasie. Połączenie tych czynników prowadzi do wniosku, że zadośćuczynienie przyznane skarżącemu na poziomie krajowym, zbadane na podstawie faktów podnoszonych przed Trybunałem, było niewystarczające.

57. Skarga na przewlekłość postępowania karnego wobec skarżącego nie jest bezpodstawna w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji. Nie jest niedopuszczalna z żadnych innych powodów. Tym samym musi być uznana za dopuszczalną.

## **B. Meritum**

58. Trybunał przypomina, że rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle okoliczności sprawy, z uwzględnieniem następujących kryteriów: skomplikowanego charakteru sprawy, postępowania skarżącego i odpowiednich władz oraz wagi postępowania dla skarżącego (patrz, m.in. wyrok *Frydlender p. Francji* [GC], nr 30979/96, § 43, ETPCz 2000 – VII).

59. Trybunał często stwierdza naruszenie art. 6 § 1 Konwencji w sprawach podnoszących kwestie podobne do niniejszej sprawy (zob. *Frydlender*, cytowany powyżej).

60. Przeanalizowawszy całość przedstawionego materiału Trybunał nie znajduje argumentu, mogącego go przekonać do osiągnięcia odmiennego wniosku w tej sprawie. Powtarza on, że specjalna staranność jest wymagana przy badaniu spraw, w których oskarżony pozbawiony jest wolności (zob. par. 49 powyżej). Mając na względzie swoje orzecznictwo w tej kwestii, Trybunał zgadza się z Sądem Apelacyjnym, że w niniejszej sprawie długość skarżonego postępowania karnego była nadmierna i nie spełniała wymogu „rozsądnego terminu”.

61. W świetle powyższych rozważań Trybunał konkluduje, że doszło do naruszenia art. 6 § 1 Konwencji.

### III. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 §§ 1, 2 i 3 KONWENCJI ZE WZGLĘDU NA NIERZETELNOŚĆ POSTĘPOWANIA

62. Skarżący ponadto podnosił, że postępowanie w jego sprawie było niesprawiedliwe. W szczególności twierdzi on, że jego prawo do obrony zostało naruszone i że sędzia przewodniczący był stronniczy. Skarżący oparł się na art. 6 §§ 1, 2 i 3 Konwencji.

63. Jednakże stosownie do art. 35 § 1 Konwencji:

„Trybunał może rozpatrywać sprawę dopiero po wyczerpaniu wszystkich środków odwoławczych, przewidzianych prawem wewnętrznym, zgodnie z powszechnie uznanymi zasadami prawa międzynarodowego, i jeśli sprawa została wniesiona w ciągu sześciu miesięcy od daty podjęcia ostatecznej decyzji”.

64. Trybunał zauważa, że 20 listopada 2006 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku wydał wyrok w postępowaniu karnym przeciwko skarżącemu. Tym samym skarżący ma otwartą drogę do wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego. Zatem skarżący wciąż może i powinien przedstawić istotę swej skargi z tego tytułu przed organami krajowymi i prosić o odpowiednią pomoc.

65. Wynika, iż te zarzuty muszą być odrzucone zgodnie z art. 35 §§ 1 i 4 Konwencji z powodu niewyczerpania krajowych środków odwoławczych.

### IV. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

66. Art. 41 Konwencji stwierdza:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

## **A. Szkoda**

67. Skarżący domagał się 50,000 PLN z tytułu szkody majątkowej i niemajątkowej.

68. Rząd uznał roszczenia za nadmierne.

69. Trybunał nie dostrzega żadnego związku przyczynowego pomiędzy stwierdzonym naruszeniem a domniemaną szkodą majątkową, dlatego odrzuca to roszczenie. Z drugiej strony uważa, że skarżący musiał doznać pewnej szkody niemajątkowej, takiej jak cierpienie i frustracja wynikające z przewlekłego długiego tymczasowego aresztowania oraz postępowania karnego przeciwko niemu. Dokonując swojej oceny na zasadach słuszności i mając na względzie sumę przyznaną przez władze krajowe Trybunał zasądza na rzecz skarżącego 5000 euro z tytułu szkody niemajątkowej.

## **B. Koszty i wydatki**

70. Skarżący nie przedstawił żadnego roszczenia w tej sprawie.

## **C. Odsetki z tytułu zwłoki**

71. Trybunał uważa, że odsetki z tytułu wypłacenia zadośćuczynienia po terminie powinny być ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

## **Z TYCH PRZYCZYN TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE**

1. *Uznaje* skargę dotyczącą przewlekłości stosowania tymczasowego aresztu i długości postępowania karnego za dopuszczalną a pozostałą część skargi za niedopuszczalną.
2. *Uznaje*, że doszło do naruszenia art. 5 § 3 Konwencji;
3. *Uznaje*, że doszło do naruszenia art. 6 § 1 Konwencji;
4. *Uznaje*, że
  - (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z art. 44 § 2 Konwencji, kwotę 5000 euro (pięć tysięcy euro) z tytułu szkody niemajątkowej, plus jakiegokolwiek podatek, jaki może być nałożony, przeliczone na polskie złote według kursu z dnia realizacji wyroku;
  - (b) od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty zwykłe odsetki będą płatne od tej sumy według marginalnej

stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

5. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącego dotyczącą słusznego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono na piśmie 13 lutego 2007 r., zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

*T.L. EARLY*  
Kancierz

*Nicolas BRATZA*  
Przewodniczący